

nubiferas & aërias, & saxa minantia caelo, appellarint. Celebrata est montis Athi in Thracia, & Olympi in Thessalia altitudo, in cuius cacumine aram esse ferunt Iovi dicatam, cuius altaribus si qua de extis inferuntur, nec distantur ventosis spiritibus, nec humentibus pluviis diluuntur; sed volvente anno, cuiusmodi relicta fuerint, eiusmodi reperiuntur. Verum Polybius, Historiæ & Geographiæ peritissimus, & qui Alpes coram ipse, ut lib. 3 testatur, inspexit, neque Athon, neque Olympum, neque quenquam alium, sive Græciæ, sive universæ Europæ montem Alpibus altitudine magnitudineque comparandum esse censuit. Nec illud de extis & cineribus in Olympo satis est documenti, hinc omnium esse altissimum. par quippe exemplum legitur de Lacinio Italiæ promontorio, minime alto; in quo Iunonis quondam ara, de qua ita Plinius libro 2, capite 107: In Lacinia Iunonis ara sub dio sita, cinerem immobilem esse, persilantibus undique procellis. Dicæarchus, Regum Macedoniæ cura, altitudinem montium permensus, altissimum prodidit Pelion Thessaliæ montem, altum ratione perpendiculari passus mille ducentos & quinquaginta. sed fefellit ipsum sua conjectatio. Ipse enim Plinius, Comensis municeps, quod oppidum ad radices Alpium situm est, earum vertices quosdam longo tractu nec brevior quinquaginta millibus passuum adfurgere scribit. quod & se expertum testatur Cluverius, licet adscensu minime adclivi. Sed quum multis locis adscensus eorum satis adclivis & arduus, repèriatur triginta millium, facile hinc colligere licet, longe altitudinem eorum mille illos & ducentos ac quinquaginta passus Pelii, perpendiculari ratione, vel his etiam amplius Olympi montis excedere, altissimosque Græciæ totius montes superare. Quod autem poëtæ Alpes vocent nubiferos montes, non ita magna res est, cum nubes non semper media aëris regione, sed sæpenumero etiam propius terram ferantur. quanquam densissimis haud raro nebulis montes tegantur, quæ nubes esse omnino videntur. quod non Alpibus tantum, sed cuius etiam minus excelso monti passim accidere constat. Hoc quoque certum, non parem ubique esse earum altitudinem; qua incipiunt, humiliores sunt, qua finiuntur, mitescunt; intermediæ plerisque locis altiores sunt. Solinus Vesulum montem, unde Padus oritur, inter omnium Alpium juga exsuperantissimum nominat. Alii Lepontias Alpes summas esse volunt, Rhethi suas altissimas esse contendunt. Sunt autem summa Alpium horrida & sterilia, nivibusque perpetuis rigentia; media lætiora & cultui apta, pleraque pascua; ima, præsertim ab eo latere, quod Italiam ac orientem meridianemque Solem prospicit, campestris & omnium rerum feracissima, licet & alterum latus Septentrionibus objectum, quæ ad victum cultumque

*Alpium
natura ac
indoles.*

sunt necessaria, sic satis sufficiat. In cacuminibus, qua frequens iter est, diversoria exstructa sunt recipiendis viatoribus, in quæ omnis annona, omniaque adeo ligna ad focos jumentis per multa interdum passuum millia subvehuntur. Descripsit eas elegantissimo carmine Silius lib. 3, ubi de Hannibalis in Italiam transitu canit:

*Cuncta gelu canaque aeternum grandine tecta,
Atque ævi glaciem cohibent. riget ardua montis
Ætherii facies; surgentique obvia Phæbo
Duratas nescit flammis mollire pruinas.
Quantum Tartareus regni pallentis hiatus
Ad manes imos atque atræ stagna paludis
A supera tellure patet; tam longa per auras
Erigitur tellus, & cælum intercipit umbra.
Nullum ver usquam, nullique æstatis honores.
Sola jugis habitat diris, sedesque tuetur
Perpetuas deformis hyems. illa undique nubes
Huc atras agit, & mixtos cum grandine nimbos.
Iam cuncti status ventique furentia regna
Alpina posuere domo, caligat in altis
Obtrusus saxis: abeuntque in nubila montes.
Mixtus Athos Tauro, Rhodopeque juncta Mimanti,
Ossaque cum Pelio, cumque Hæmo cesserit Otrys.*

Alpes pro partium ac situs diversitate varias hic illic, olim & hodie fortitæ sunt appellationes. Sub Imperio Romano primisque Imperatoribus distinctæ fuerunt ab infero mari ad superum, in Maritimas, Cottias, Grajas, Penninas sive Pœninas, Rhæticas sive Tridentinas, Noricas, Carnicas, & Iulias sive Pannonicas.

Maritima, à mari Ligustico, cui imminent, nomen traxere. Et quia à Liguribus inhabitatæ, Ligusticæ quoque Alpes dictæ fuere. Extendebantur intra Varum amnem, Italiæ finem, à Vadis Sabatiis sive Genua, ad Vesulum usque montem, qui Padum fundit. Iter describitur ab Roma per viam Aureliam, per Tusciam & Alpes maritimas Arelatum usque. Maritarum pars est mons, Acerna Plinio dictus, ex quo Varus profunditur. Hodie vocatur monte Camelione. Augustinus enim Iustinianus Nobis Episcopus, qui Corsicæ descriptionem in tabulam redegit, ut ipsemet inquit in historia sua Genuensi, notat Varum hodie ex monte Camelione oriri.

Post maritimas Alpes incipiebant *Cottia*, à Cottio rege cognominatæ, de cuius contra Romanos gestis legendi Sueton. in Nerone, Dio Cassius, Eutropius, Auctor de viris illustrib. Ammianus Marcellin. alique. Minus recte quibusdam *Coctia* vocantur, & Rex *Coctius*, mutato *t* in *c*. Antiquis quippe temporibus *et* efferebatur tanquam duplex *tt*. Vnde & hodie vulgari Italarum sermone dicitur *atto, fatto, patto, petto, setta, detto, dotto, dutto*, pro *actus, factus, pactum, pectus, secta, dictus, doctus, ductus*. Græci quoque auctores per geminum *h* habent *κῆρῆς*, & *κορῆαι*. Traetus Alpium Cottiarum fuit inter Austrum & Septentrionem, à supra dicto Vesulo monte ad montem

*Alpium
distinctio.*

*Mariti-
ma.*

Cottia.